

# KLIMATY

## ŚW. ANNY

Nr 777 / 21 stycznia 2024 ISSN 2080-0010

III Niedziela Zwykła



## LITURGIA SŁOWA

### PIERWSZE CZYTANIE

*Jon 3, 1-5. 10*

Czytanie z Księgi proroka Jonasza: Pan przemówił do Jonasza po raz drugi tymi słowami: «Wstań, idź do Niniwy, wielkiego miasta, i głos jej upomnienie, które Ja ci zlecam». Jonasz wstał i poszedł do Niniwy, jak powiedział Pan. Niniwa była miastem bardzo rozległym – na trzy dni drogi. Począł więc Jonasz iść przez miasto jeden dzień drogi i wołał, i głosił: «Jeszcze czterdzieści dni, a Niniwa zostanie zburzona». I uwierzyli mieszkańcy Niniwy Bogu, ogłosili post i przyoblekli się w wory od najstarszego do najmłodszego. Zobaczył Bóg ich czyny, że odwrócili się od złego postępowania. I ulitował się Bóg nad niedolą, którą postanowił na nich sprowadzić, i nie zesłał jej.

Oto słowo Boże

### PSALM RESPONSYJNY

*Ps 25 (24), 4-5. 6 i 7bc. 8-9*

#### **Nauucz mnie chodzić Twoimi ścieżkami**

Daj mi poznać Twoje drogi, Panie, \*  
nauucz mnie chodzić Twoimi ścieżkami.  
Prowadź mnie w prawdzie według swych pouczeń, \*  
Boże i Zbawco, w Tobie mam nadzieję.

Wspomnij na swoje miłosierdzie, Panie, \*  
na swoją miłość, która trwa od wieków.  
Tylko o mnie pamiętaj w swoim miłosierdziu, \*  
ze względu na dobroć Twą, Panie.

Dobry jest Pan i łaskawy, \*  
dlatego wskazuje drogę grzesznikom.  
Pomaga pokornym czynić dobrze, \*  
uczy ubogich dróg swoich.

### Modlitwa za babcię i dziadka.

Panie Boże, wspieraj naszych dziadków. Kiedy przybywa im lat, niech wciąż będą dla swojej rodziny mocnymi filarami wiary ewangelicznej, stróżami szlachetnych wartości rodziny, żywymi skarbami trwałych tradycji religijnych.

Tę modlitwę papież Benedykt XVI przesłał na VI Światowe Spotkanie Rodzin w Meksyku, które odbyło się w 2009 roku.

### DRUGIE CZYTANIE

*1 Kor 7, 29-31*

Czytanie z Pierwszego Listu Świętego Pawła Apostoła do Koryntian: Mówię wam, bracia, czas jest krótki. Trzeba więc, aby ci, którzy mają żony, tak żyli, jakby byli nieżonaci, a ci, którzy płaczą, tak jakby nie płakali, ci zaś, którzy się radują, tak jakby się nie radowali; ci zaś, którzy nabywają, jak gdyby nie posiadali; ci, którzy używają tego świata, tak jakby z niego nie korzystali.

Oto słowo Boże

### ŚPIEW PRZED EWANGELIĄ

*Mk 1, 15*

Bliskie jest królestwo Boże. Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię.

### EWANGELIA

*Mk 1, 14-20*

Słowa Ewangelii według Świętego Marka: Gdy Jan został uwięziony, Jezus przyszedł do Galilei i głosił Ewangelię Bożą. Mówił: «Czas się wypełnił i bliskie jest królestwo Boże. Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię!» Przechodząc obok Jeziora Galilejskiego, ujrzał Szymona i brata Szymonowego, Andrzeja, jak zarzucali sieć w jezioro; byli bowiem rybakami. I rzekł do nich Jezus: «Pójdźcie za Mną, a sprawię, że się staniecie rybakami ludzi». A natychmiast, porzuciwszy sieci, poszli za Nim. Idąc nieco dalej, ujrzał Jakuba, syna Zebedeusza, i brata jego, Jana, którzy też byli w łodzi i naprawiali sieci. Zaraz ich powołał, a oni, zostawivszy ojca swego, Zebedeusza, razem z najemnikami w łodzi, poszli za Nim.

Oto Słowo Pańskie

### W Klimatach:

Glemp – prymas Polski.. . . . .	2
Od 7 lutego br. - Seminarium Odnowy Wiary . . . . .	2
Ksiądz Kanonik Henryk Stanisław Rawski. . . . .	3
21.01.2024 r. Niedziela SŁOWA BOŻEGO . . . . .	4
Program do rozliczenia PIT . . . . .	4

## KOMENTARZ

„[Trzeba więc] aby ci, którzy płaczą, tak jakby nie płakali, ci zaś, którzy się radują, tak jakby się nie radowali... Przemija bowiem postać tego świata”. Całe dzisiejsze drugie czytanie oddaje dobrze pewien aspekt ducha chrześcijańskiego. Nie chodzi w nim o to, aby się nie cieszyć z dóbr tego świata, miłych wydarzeń czy naszych osiągnięć. Nie chodzi także, aby nie opłakiwać tego, co straciliśmy, zwłaszcza drogich nam ludzi. Natomiast świadomość, że jesteśmy tylko pielgrzymami na tej ziemi, że walczymy o większą nagrodę po śmierci, sprawia, że radości czy smutki tego świata nie są dla nas czymś ostatecznym. Inaczej będzie przeżywał żalobę człowiek, który ma nadzieję na spotkanie z drugą osobą po śmierci, a inaczej ktoś kto tej nadziei nie ma. Inaczej będzie zabiegał o dobra tego świata człowiek, który walczy ostatecznie o niebo, a inaczej ten, kto musi sobie zapewnić niebo na ziemi. Wiara jest niezwykłym skarbem i daje zdrowy dystans, który pozwala mądrze przeżyć nasze ziemskie życie. Bo z pewnego dystansu zawsze widać lepiej.

Ks. dr Maciej Raczyński-Rożek

# Glomp – prymas Polski.

"Kiedy kard. Glomp został prymasem, spadła na niego niezwykle trudna rola, gdyż był następcą wielkiego męża stanu, kardynała Stefana Wyszyńskiego i przyszło mu działać w trudnych czasach. Siłą rzeczy, bez przerwy, przez pierwsze lata, był porównywany do swego poprzednika, co stworzyło sytuację, która na pewno nie ułatwiała kard. Glompowi funkcjonowania na urzędzie prymasowskim" - ocenił w jednej z wypowiedzi dla PAP ks. Adam Boniecki.

Według niego kard. Glomp miał zupełnie inną osobowość niż jego poprzednik. "Kardynał Wyszyński był człowiekiem bardzo pewnym, stanowczym, upartym. Natomiast kard. Glompowi zdarzało się często zmieniać zdanie w rozmaitych sprawach. Chociaż można to pod pewnymi względami zaliczyć na plus, nie ułatwiło budowania postaci przywódcy charyzmatycznego, bo też kardynał Glomp takim nie był" - podkreślił ks. Boniecki.

Zdaniem dominikanina o. Macieja Zięby, we wszystkich ważnych sprawach, w których kard. Glomp dokonywał wyborów, pełniąc funkcję prymasa, obierał kurs prawidłowy. W ocenie o. Zięby czas, w którym Glomp pełnił funkcję prymasa, charakteryzował "niesłychanie szybki bieg historii". "Zaczynał w okresie tzw. festiwalu Solidarności, potem był stan wojenny i długie zapasy z wychodzeniem z pierestrojki, wreszcie dramatyczne budowanie wolnej Polski. I z tego punktu widzenia, choć może można mówić o różnych potknięciach, to we wszystkich podstawowych sprawach nie uczyniono błędów" - ocenił dominikanin.

Publicysta Adam Szostkiewicz pisał w "Polityce", że kard. Glomp kontynuował nie-konfrontacyjną linię późnego Wyszyńskiego, za co był ostro krytykowany przez środowiska Solidarności i paryską "Kulturę". "W drugiej połowie lat 80. w kierownictwie Kościoła wystąpiły spore wątpliwości, czy Solidarność wyjdzie kiedykolwiek z podziemia i jak głęboko zatem należy się angażować po jej stronie. Prymas nie zawahał się jednak poprzeć autorytetem Kościoła idei porozumień Okrągłego Stołu, czyli kompromisu między częścią opozycji i Solidarności a ekipą generała Jaruzelskiego, tego samego, który zepchnął Solidarność do podziemia" - podkreślał Szostkiewicz.

"Dziś, kiedy tamte emocje się wypaliły, trzeba oddać prymasowi, że historia przyznała rację jego ówczesnej polityce kościelnej i narodowej w tym sensie, że trafnie wy-czuwał on polską rację stanu, że trzeba uniknąć wojny domowej i doprowadzić do dialogu władz z opozycją w celu wspólnego reformowania Polski" - dodał.

Po przejściu w 2006 r. na emeryturę prymas Glomp zamieszkał w przygotowanym dla niego domu w Wilanowie, w pobliżu Kościoła św. Anny.

18 grudnia 2009 r. skończył 80 lat i - zgodnie z decyzją papieża Benedykta XVI - zakończył 28-letnią posługę jako urzędujący prymas Polski. Był honorowym obywatelem Warszawy.



**We wtorek, 23 stycznia, o godz. 19.00 w archikatedrze warszawskiej odbędzie się Msza Święta pod przewodnictwem kard. Kazimierza Nycza w 11. rocznicę śmierci kard. Józefa Glompa.**

Osoby znające prywatnie prymasa Glompa, podkreślały, iż cechowała go otwartość na ludzi i umiejętność ich słuchania oraz pochylenia się nad ich problemami.

Prymas Polski kard. Józef Glomp zmarł 23 stycznia 2013 r. w Warszawie. Trumna z jego ciałem spoczęła w Krypcie Arcybiskupów Warszawskich w podziemiach stołecznej archikatedry św. Jana Chrzciciela.

*Stanisław Karnacewicz,  
Paweł Rozwód (PAP)*

*Fragment artykułu pt. Józef Glomp (1929-2013) zamieszczonego na Portalu historycznym [www.dzieje.pl](http://www.dzieje.pl) w dziale Postaci*

## Seminarium Odnowy Wiary

Rekolekcje  
w kościele św. Anny w Wilanowie

**Spotkania w każdą środę o 19.15**

Brakuje Ci sensu życia?  
Może czujesz się zagubiony?  
A może pragniesz odnaleźć pokój w sercu?

Poszukujesz Boga?  
Pragniesz by On Cię poprowadził?  
Szukasz Bożej miłości?

Zaczynamy: **7 lutego 2024**

Przyjdźcie do Mnie wszyscy,  
którzy utrudzeni i obciążeni jesteście,  
a Ja was pokrzepię (Mt 11, 28)

**12 spotkań**

### Dla kogo?

#### Seminarium Odnowy Wiary

To 12 spotkań rekolekcyjnych dla Wszystkich,  
- tych, którzy regularnie chodzą do kościoła,  
- tych, którzy bywają w nim tylko "od święta",  
dla wierzących i niewierzących,  
dla wątpiących i poszukujących.

Zapraszamy także osoby spoza parafii.  
Uczestnicy niepełnoletni tylko za zgodą rodziców.  
Zapewniamy opiekę nad dziećmi.

### dla Ciebie!

#### Seminarium Odnowy Wiary

To propozycja dla Ciebie.  
Czas rekolekcji, które Bóg – Tobie ofiarowuje,  
aby napełnić Cię Swoją miłością i pokojem,  
aby Cię poprowadzić przez życie.

**Przyjdź i zaufaj**

na wspólne rekolekcje zaprasza  
**wspólnota Przyjaciele Oblubieńca**

## Ksiądz Kanonik Henryk Stanisław Rawski.

Henio urodził się na Powsinku (obecnie to warszawska dzielnica Wilanów) w dniu 10 stycznia 1941 roku w rodzinie Henryka i pochodzącej z Wilanowa Heleny z Wiśniewskich małżonków Rawskich. Chrząst malucha miał miejsce 2 lutego w Święto Matki Bożej Gromnicznej, już na początku drogi życia został ofiarowany Bogurodzicy. Jego rodzicami chrzestnymi byli Irena Rawska i Kazimierz Wiśniewski. Miał młodsze rodzeństwo Krzysztofa i Lidie. Rodzice prowadzili na Powsinku gospodarstwo rolne, od których po latach przejął je młodszy brat Krzysztof. Heniek od młodych lat interesował się sportem, głównie piłką nożną i końmi. Towarzyszyły mu one przez całe życie, najpierw te które były w gospodarstwie rodziców, a później jak był księdzem miał swoje. Niestety upadek z konia przyczynił się pośrednio do przedwczesnej jego śmierci.

Heniek swoją edukację rozpoczął w 1948 r. W październiku 1944 roku, już po upadku Powstania Warszawskiego, Niemcy wysadzili w powietrze budynek nowej szkoły wilanowskiej oraz spalili część zabudowy Wilanowa i innych okolicznych wsi, w związku z tym były trudności z ulokowaniem poszczególnych klas. Jak wspomina pan Seweryn Kanabus kuzyn i kolega z ławy szkolnej Heńka, ich klasa umieszczona została w starej szkole przy dzisiejszej ulicy Vogla, wybudowanej jeszcze w XIX wieku przez właściciela Dóbr Wilanowskich hrabiego Ksawerego Branickiego. Pod tym adresem uczyli się przez dwa - trzy lata. Ich pierwszą nauczycielką była Stefania Szejterowa. Później w klasie 4 i 5 nauka odbywała się w budynku Komisarii przy ulicy Wiertniczej (obecnie Stanisława Kostki Potockiego 19). Natomiast naukę kończyli w odbudowanej z ruin wilanowskiej podstawówce. W klasach 6 i 7 ich nauczycielem od WF-u był Marek Grot, później znany polski dziennikarz telewizyjny, popularyzator sportu oraz kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży, pomysłodawca wielu konkursów i turniejów. Heniek uczył się bardzo dobrze, nie miał kłopotów z przyswajaniem wiedzy. Po skończeniu podstawówki kontynuował naukę w szkole ogrodniczej na ulicy Polnej, być może planował, by w dorosłym życiu pracować na roli.

Jednak nie kontynuował nauki w tym kierunku, odkrywając w sobie powołanie do stanu duchownego, wstąpił do Niższego Seminarium Duchownego w Warszawie mieszczącego się na ulicy Kawęczyńskiej. Jednak przed ukończeniem Seminarium, władze komunistyczne rozwiązały tę szkołę a budynek po niej przekazały na siedzibę Technikum Łączności. Heniek przeniósł się do lubelskiego Seminarium, w którym zdał maturę. Było to w 1962 roku. W wakacje tego samego roku, pod nieobecność młodzieży i wykładowców, władze komunistyczne, podobnie jak w Warszawie, przejęły budynki szkoły, likwidując seminarium. Obecnie jest to prowadzone przez Kościół Katolicki XXI Liceum Ogólnokształcące im. Świętego Stanisława Kostki.

Następnie podjął studia w seminarium warszawskim, gdzie ukończył pierwszy rok studiów. Po czym złożył wniosek o możliwość dalszych studiów w Diecezji Warmińskiej.

Jako diakon, w maju 1968 roku wraz z diakonem Zdzisławem Mierzejewskim asystowali księdzu biskupowi Jerzemu Modze-

lewskiemu w Mszy świętej i uroczystościach pogrzebowych wilanowskiego proboszcza Eugeniusza Paciorkiewicza. Na księdza został wyświęcony 22 czerwca 1969 roku w Olsztynie przez biskupa Józefa Drzazgę w owym czasie administratora apostolskiego diecezji warmińskiej i z jej terenami związał, do końca swych dni, swą posługę kapłańską. Jednak Prymicyjną Mszę Świętą ksiądz Henryk odprawił tydzień później, w niedzielę, dnia 29 czerwca 1969 roku o godzinie 11.30 w swoim rodzinnym kościele parafialnym pod wezwaniem św. Anny w Wilanowie. Tym samym rozpoczynając, podzieloną na kolejne „etapy”, posługę duszpasterską w miejscowościach Warmii, Mazur i Powiśla. Pokróćce zapoznamy się z tymi miejscami, w których przyszło mu żyć i ludźmi, z którymi współpracował na Drodze Pana.

### Kętrzyn parafia św. Jerzego 1969 - 1972

Posługę duszpasterską rozpoczął w diecezji warmińskiej, jako wikariusz w parafii św. Jerzego w Kętrzynie na Mazurach. Pierwszym przełożonym księdza Henryka był urodzony w Grodnie ksiądz prałat, kanonik Augustyn Flejszer (1919 – 1992), który tą parafią kierował w latach 1962 – 1980. Kętrzyn leży na dawnym terenie pruskiego plemienia Bartów w drugiej połowie XIII wieku podbitego przez zakon krzyżacki. Budowę kościoła św. Jerzego rozpoczęto w 1359 r., jego rozbudowa trwała do początków XVI wieku. Jest to najlepiej zachowany kościół obronny na terenie Mazur. Podczas II wojny światowej w pobliskiej miejscowości Gierłoż znajdował się „Wilczy Szaniec” kwatera Hitlera. Po II wojnie światowej parafię ponownie powołano 1 czerwca 1954 roku. W dniu 7 czerwca 1992 r. metropolita warmiński arcybiskup Edmund Piszcz podniósł kościół do godności kolegiaty, powołując Archidiecezjalne Sanktuarium Matki Miłosierdzia oraz Kętrzyńską Kapitułę Kolegiacką, a siedem lat później odniesiono go do godności bazyliki mniejszej. Od 1993 roku z pod tej świątyni każdego roku wyruszają piesze Pielgrzymki Warmińskie



*Pogrzeb ks. Paciorkiewicza, księdzu biskupowi Jerzemu Modzelewskiemu asystują diakoni Henryk Rawski z prawej i Zdzisław Mierzejewski, maj 1968*

do Matki Bożej Ostrobramskiej w Wilnie i na częstochowską Jasną Górę.

### Bartoszyce parafia św. Jana Chrzciela 1972 - 1974

Z Kętrzyna na kolejną placówkę duszpasterską, władze kościelne skierowały księdza Henryka do sąsiednich Bartoszyce, była to organizująca się na nowo parafia św. Jana Chrzciela. Powstała w 1326 roku Bartoszyce leżą, podobnie jak Kętrzyn, na terenie Barcji w XIII wieku podbitej przez rycerzy noszących biały płaszcz z naszytym na nim czarnym krzyżem, w historycznych Prusach Dolnych. Kościół parafialny pochodzi z XIV wieku wybudowany został w przeważającej części w stylu gotyckim. Jest budowlą ceglana, jednonawową, zaprojektowaną na planie prostokąta bez wydzielonego prezbiterium. W XIX wieku do frontu budynku dostawiono kruchtę – przedsionek. Świątynia w 1525 roku, po sekularyzacji Prus Książęcych, przejęta została przez protestantów. Po II wojnie światowej ponownie napełniła się modlitwą wiernych kościoła rzymskokatolickiego. Pierwsza katolicka Msza święta została odprawiona pod koniec 1945 roku. W kościele posługiwali duszpasterze z parafii św. Brunona. Po pewnym czasie wikariusz, później pierwszy jej proboszcz, ksiądz Edmund Szachniewicz (wcześniej Szachnis), zamieszkał przy parafii i zaczął organizować tu życie duchowe nowej wspólnoty. W 1972 roku władze kościelne przydzieliły mu do pomocy wikarego, został nim ksiądz Henryk Rawski, który w parafii św. Jana Chrzciela posługiwał dwa lata. Parafia na nowo została erygowana przez biskupa Józefa Drzazgę w styczniu 1973 roku. W tym roku (2023) w 50. rocznicę powstania parafii, przy udziale rzeszy wiernych, została odprawiona uroczysta Msza święta pod przewodnictwem księdza arcybiskupa metropolity warmińskiego Józefa Górzynskiego.

*Ciąg dalszy w następnym numerze Klimatów*

*Krzysztof Kanabus*

## III Niedziela Zwykła – 21 stycznia 2024 r.

1. Obchodzimy dzisiaj niedzielę Słowa Bożego.
2. Nieszpory zostaną odprawione o godz. 17.00. Po Nieszporach modlić się będziemy za naszych zmarłych, polecanych w wypominkach rocznych.
3. Msza św. w języku łacińskim ze śpiewem gregoriańskim zostanie odprawiona w następną niedzielę, 28 stycznia o godz. 20.00. Zapraszamy chętne osoby do śpiewania w scholii gregoriańskiej. Bliższych informacji udziela p. Natalia.
4. We wtorek, 23 stycznia br., przypada 11. rocznica śmierci Księdza Kardynała Józefa Glempa.
5. Zapraszamy na kurs przedmałżeński dla narzeczonych prowadzony metodą warsztatową w małej grupie wg Programu „Radość i Nadzieja”. Kurs rozpocznie się 17 lutego br. Więcej informacji znajduje się na stronie internetowej parafii.
6. Zachęcamy do przekazania 1,5% podatku na rzecz fundacji parafialnej „Fundacja Ecclesia Villanovensis” – numer KRS: 0000331641. Na stronie internetowej parafii udostępniliśmy program do bezpłatnego rozliczenia podatku.

Przypominamy, że nasza Fundacja poza działalnością charytatywną zajmuje się utrzymaniem zabytkowych obiektów znajdujących się na terenie naszej parafii.

7. Koła Żywego Różańca zapraszają na codzienną modlitwę różańcową, w styczniu w intencji: O Boże błogosławieństwo i opiekę Matki Bożej dla naszej Ojczyzny. Modlitwę w kościele prowadzą poszczególne grupy parafialne: w poniedziałek o godz. 16.30., we wtorek, środę i czwartek o godz. 18.30., w piątek o godzinie 12.30., w sobotę o godz. 7.30.
8. W tym tygodniu przypadają następujące święta liturgiczne:
  - w środę, 24 stycznia, wspomnienie św. Franciszka Salezego, biskupa i Doktora Kościoła,
  - w czwartek, 25 stycznia, święto nawrócenia św. Pawła Apostoła,
  - w piątek, 26 stycznia, wspomnienie św. Tymoteusza i Tytusa, biskupów.

Wszystkim obchodzącym w tym tygodniu imieniny, składamy życzenia błogosławieństwa Bożego i wszelkiej pomyślności w życiu osobistym i zawodowym.

21.01.2024 r.

### Niedziela SŁOWA BOŻEGO

Dzień poświęcony celebracji, refleksji i rozpowszechnianiu Słowa Bożego.

W tym roku przeżyjmy ten dzień pod hasłem „Biblia w rodzinie”. A zatem powróćmy do wspólnego, rodzinnego czytania Pisma Świętego. Ta rodzinna lektura (przynajmniej od czasu do czasu) będzie okazją do wspólnej modlitwy, rodzinnego spotkania, a potem być może rozmowy o przeczytanym fragmencie świętego tekstu. W rodzinie często się mijamy zajęci różnymi obowiązkami – niech wspólna lektura, chociażby krótkiego fragmentu Pisma św. na nowo nas zjednoczy. Stąd zachęta do omawiania w rodzinie niedzielnej Ewangelii. Wybierzmy z niej jedno zdanie i uczynmy z niego motto na cały, rozpoczynający się tydzień, by w ten sposób przeżyć go w jedności z Bogiem. Znajdźmy także godne miejsce dla Pisma św. w naszym domu. Wyciągnijmy je z szafki, ustawmy na półce albo innym honorowym miejscu, by zawsze rzucało się nam w oczy i zachęcało do jego otwarcia. Nie bójmy się Biblii w rodzinie, bo zawarte w niej słowo jest Słowem Życia.

### Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Anny w Wilanowie

ul. Kolegiacka 1, 02-946 Warszawa  
tel./fax 22 842 18 01  
(tel. czynny w godzinach pracy kancelarii)

#### Kancelaria czynna:

pn., śr., pt. - godz. 16.00 - 19.00  
wt., czw. - godz. 8.00 - 11.00

BNP Paribas Bank Polska SA  
- Oddział w Warszawie,  
ul. Konstancińska 2, 02-942 Warszawa  
Nr rachunku:  
87 1600 1374 1846 8491 8000 0001

www.parafiawilanow.pl  
e-mail: kancelaria@parafiawilanow.pl  
Facebook: @ParafiaWilanowAnna

Redakcja: ela.wrotek@gmail.com

Wydawca: Fundacja Ecclesia Villanovensis



Na stronie  
[www.parafiawilanow.pl](http://www.parafiawilanow.pl)

Program do rozliczenia PIT oraz  
PIT-OP dla emerytów i rencistów.

Przełącz Twój 1,5%

e-pity 2023  
URUCHOM

### Intencja Różańcowa Kół Żywego Różańca

od 14.01.2024 do 11.02.2024

*Módlmy się o pokój na świecie,  
o zgodę w naszej ojczyźnie  
i o miłość w naszych rodzinach.*